

Annyira sem az éppen hatalmon lévő kormány, sem az ellenzék nem nyerte el a tetszésem, hogy érzelmileg bármelyikhez kötődnék.

(Konrád György a Vasárnapi Hírekben)

Illendő értelmiségi magatartás-e sorsára hagyni egy süllyedőfélben lévő párthajót? Ez csak ama értelmiségiek számára dilemma, akik egyáltalán felszálltak egy ilyen vízialkalmatosságra. Konrád Györgytől, az SZDSZ országos tanácsának oszlopos tagjától például furcsa olyasmit olvasni, hogy nem is kötődik érzelmileg ahhoz az ellenzékhez, amihez szervezetileg igen. Sőt, skizofrén módon nem is tetszik neki az egész szabad demokrata párt, holott többek között ő hozta létre. Ez a rugalmas elszakadás gyaníthatóan a gyarló emlékezetre alapozó visszatérési kísérlet a független értelmiségi cserbenhagyott mítoszához: ha erodálódik, elenyészik az általa is regnált politikai erő, a befolyásról akkor sem kíván lemondani. (Elvégre – az interjú tanúsága szerint – „az igazság épp úgy terjed, mint a hazugság, a nemes eszmék és a gyűlölet.”) Lássuk csak, milyen menüül kínál ez az újfüggetlenség! Megtudjuk például: „az irodalomnak nem árt a mértéktartó elnyomás”, hiszen „számos bebörtönözött jó kedéllyel szabadult”. Erre Eörsi István hozatik fel példaként, aki feljavította cellatársai hangulatát (igaz, a jelek szerint az ő kedélyén súlyos nyomokat hagytak a „kedélyes” börtönévek). Mindez azonban lényegtelen is, hiszen „a hülyeség a diktatúrákban és a demokratikus társadalmakban egyformán diadalmaskodik”, de legalább „itt négyévenként elbuknak az épp kormányon lévők”. Így aztán nem csoda, hogy egy ilyen mechanikus politikai váltógazdálkodásban „mindenkinek megvan a maga lagzidala”, ám a globalizációs nyomulással szemben némi reménysugár, hogy „Lagzi Lajcsi ugyanolyan sikeres, mint Esmeralda”. Lehet, hogy avított felfogás a mértékletes elnyomással szemben a mértéktelen értelmiségi szabadság, lagzidalmentesített nívó és politikai méltányosság mellett érvelni – de melyik hithű liberális vet rám követ, mert érzelmileg nem kötődöm eme újfüggetlen jövőképhez?